

eficode

Finna-käyttöliittymän artikkelihaku

Kansalliskirjasto

Käytettävyydesti

Mikael Sainio

Terhi Väistö

15.5.2020

JOHDANTO	4
TIEDONHAKU	6
HAKUJEN ETUSIVUT	9
HAKUTULOSSIVUT	12
VÄLILEHTIMALLI VAI BLEND AUS	18
VÄLILEHTI ETUSIVULLA	22
HAUN RAJAAMINEN	26
MUUTA	32
YHTEENVETO	36
LIITTEET	39

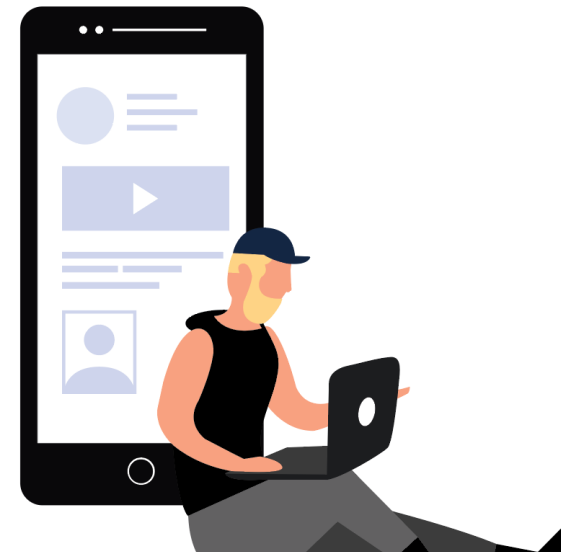
Korkeakoulujen Finna-käyttöliittymien artikkelihaun käytettävyydestä suoritettiin huhtikuussa 2020. Testissä verrattiin nykyistä ja blendattua vaihtoehtoa hakutulosten esittämiseen ja kahta muuta hakutulospäätymää.

Testi tehtiin etätestauksena viidelle Turun ammattikorkeakoulun ja viidelle Jyväskylän yliopiston opettajalle ja opiskelijalle.

- Testiin osallistui yhteensä 10 käyttäjää, joista 9 oli naisia ja 1 oli mies.
- Käyttäjät oli valittu testiin asiakkaan kanssa etukäteen sovittujen kriteerien mukaisesti.
- Opettajia osallistujista oli kolme, kuusi osallistujaa oli kandi- tai maisterivaiheen opiskelijaa ja yksi jatko-opintoja suorittava.
- Osallistujia oli usealta tieteenalalta, he opiskelivat tai opettivat esimerkiksi yhteiskuntatieteitä, viestintää ja taideaineita.

Testissä käyttäjiä pyydettiin etsimään itselleen kiinnostavaa aineistoa käyttäen vaihtoehtoisia näkymiä. Oman koulunsa kirjaston verkkopalvelun lisäksi käyttäjille näytettiin vaihtoehtoinen tapa toteuttaa artikkelien haku.

Testien jälkeen tulokset koottiin yhteen, analysoitiin ja kirjattiin tähän raporttiin.

Tulosten esittäminen

Havaitut parannuskohteet, mielipiteet ja perustelut on esitetty kohtaan liittyvän kuvan vieressä. Esitetyt parannusehdotukset eivät ole ainoita mahdollisia tapoja parantaa tuotteen käytettävyyttä.

Parannus

Kuhunkin kohtaan on liitetty myös parannusehdotus.

Parannusehdotukset on kirjattu sinisellä tekstityylillä.

Parannusehdotukseen liittyvä kuva on merkitty sinisellä kehyksellä.

Käyttäjien toiveet ja kommentit sekä käyttäjäkokemukseen liittyvät havainnot on merkitty puhekuplalla.

A thin, vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom of the main content area.

Tiedonhaku

Hakukäyttöliittymät ja käytetyt laitteet

Käytetyt käyttöliittymät

Käyttäjät käyttivät pääsääntöisesti oman korkeakoulunsa hakukäyttöliittymää .

”Meidän omaa kirjastopalvelua. Olen kova lähettämään hankintapyyntöjä.”
(Käyttäjä 7)

”Pääsääntöisesti Finnasta, löytyy tarpeellinen mitä koulun puolesta vaadittu, jos hankalammista aiheista, niin ihan Googlen kautta ja tiet johtaa tieteellisten artikkeleiden sivustoille.” (Käyttäjä 8)

Monet käyttivät aktiivisesti myös Google Scholaria tai vain suoraan Google hakua.

”Järkevintä organisaation kautta, onko artikkelit mulle luettavissa. Scholarista katson onko jotain, mistä en ole tietoinen.” (Käyttäjä 2)

”Googlen kautta, ei aina kaikista tehokkain tuomaan tieteellisiä artikkeleita. Mutta joskus on hyödyllinen, jos laittaa hakusanan tai hakee jotain termiä, niin voi löytyä aiheeseen liittyvä” (Käyttäjä 4)

Tiedonetsinnässä käytetyt laitteet

Lähes kaikki tekivät tieteellistä tiedonhakua lähinnä tietokoneella. Kännykällä saatettiin satunnaisesti etsiä jotain päähän pälkähtänyttä, kun kone ollut käsillä.

”Pääasiassa tietokoneella. Mobiililaitteella käytän, kun olen liikkeellä. Kun olen esimerkiksi kirjaston läheisyydessä käytän mobiililla, kun tarkastan, mistä kirjan löytää.” (Käyttäjä 1)

”Pääosin tietokoneella, joskus saattaa tulla ahaa-elämys kesken kävelylenkin tai kokkailujen, niin sitten kännykällä voin katsoa heti onko kirjaa.” (Käyttäjä 8)

Tietokoneella käyttöä pidettiin pääsääntöisesti helpompana.

”JYKDOKin käytössä ei kännykällä käyttöä, kun yrittää lukea artikkelia, se on haastavampaa, artikkelit aukeaa paremmin isolta näytöltä” (Käyttäjä 6)

”Tietokoneella ehkä aavistuksen helpompi, kun kaikki tieto mahtuu ruudulle kokonaisuudessaan. Puhelimella on se ongelma, kun näyttö on pienempi, niin ei saa mahdutettua kaikkea tietoa.” (Käyttäjä 8)

Kokemuksia kirjastojen käyttöliittymistä

Kokemuksia korkeakoulujen kirjastojen käyttöliittymistä

Kokemukset olivat varsin hyviä. Käyttöliittymien toimivuudesta ei tullut juurikaan kritiikkiä. Kommentit kohdistuivat lähinnä kirjaston kokoelmiin.

”Haaste kun säästösyistä, osa tietokannoista ei ole nyt käytettävissä, mitkä olivat aiemmin käytössä.” (Käyttäjä 2)

”Ärsyttää että e-kirjoja ei ole paljon” (Käyttäjä 3)

Omiin tiedonhakutaitoihin suhtauduttiin kriittisemmin.

”Haasteena se, että miten sitä rajaa, että tavallaan tuloksista ei jää pois olennaiset, mutta ei tule tuhansia vastauksia. On semmoista eestaas pitää kokeilla sitten.” (käyttäjä 10)

”Lähinnä omissa taidoissa olisi kehitettävää, eli ongelma ei ole kirjaston järjestelmä, vaan se että oletan vain yksinkertaisilla hakusanoilla saavani kaiken oleellisen tiedon.” (Käyttäjä 4)

Muutammat käyttäjät olivat olleet tiedonhaun kursilla, heille käyttö oli pääsääntöisesti helppoa.

- *”Kirjastonhoitajat pitäneet koulutuspäiviä, missä avataan Finnan käyttöä, että miten kannattaa etsiä tietoa ja niillä neuvoilla olen pärjännyt, ihan selkeä ja helppokäyttöinen.” (Käyttäjä 8)*

A thin, vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom of the main content area.

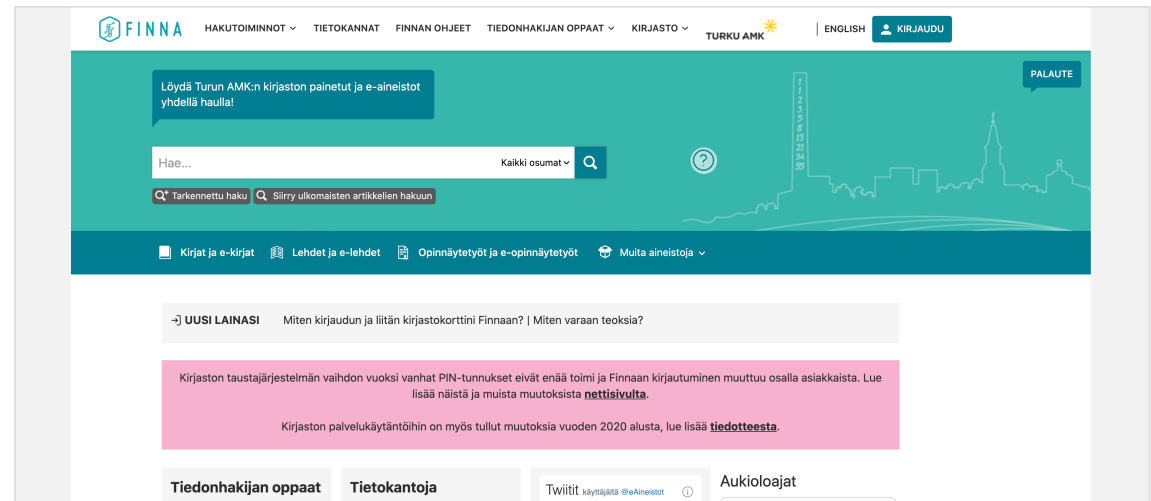
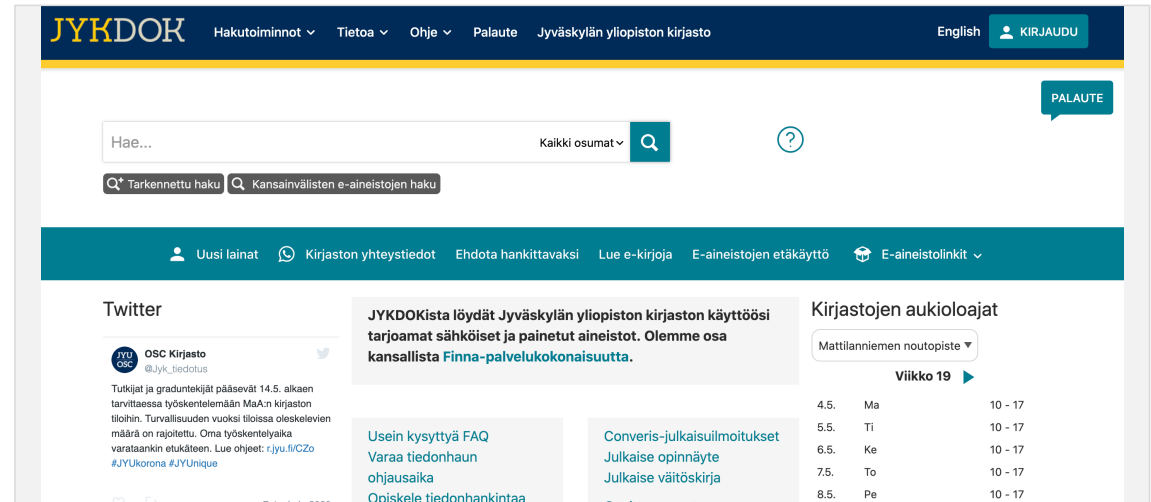
Hakujen etusivut

JYKDOKin ja Turun AMK:n kirjastojen etusivut

Etusivut ovat hieman sekavia

Monet käyttäjät pitivät etusivuja varsin sekavia. Tähän vaikuttaa osaltaan se, että sivun yläosassa kaksi vaakavalikkoa ja niiden välissä vaakasuuntainen iso hakukenttä. Itse hakukenttä löytyy helposti, mutta muu sisältö ja valikot jäävät etäisiksi.

Selkeytetään etusivua esimerkiksi poistamalla turhia elementtejä ja yhdistämällä valikoita.

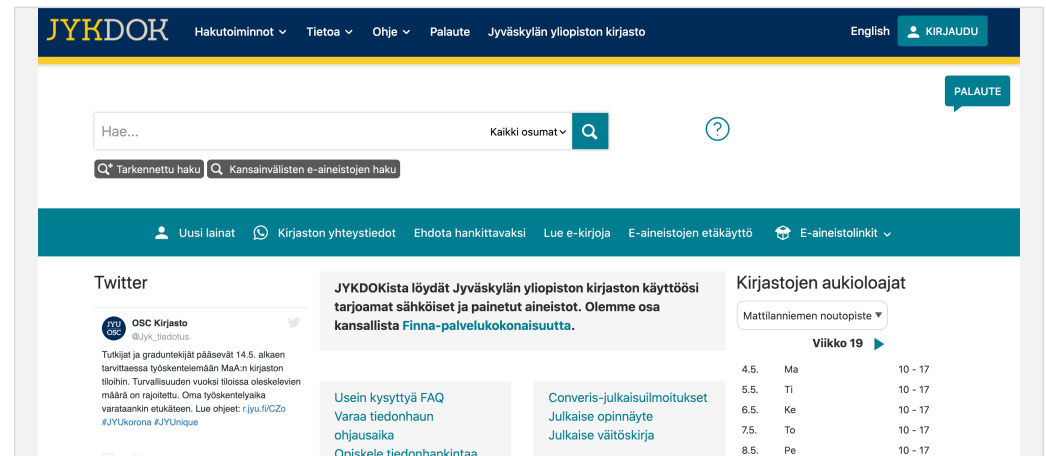

Kansainvälisten e-aineistojen haku

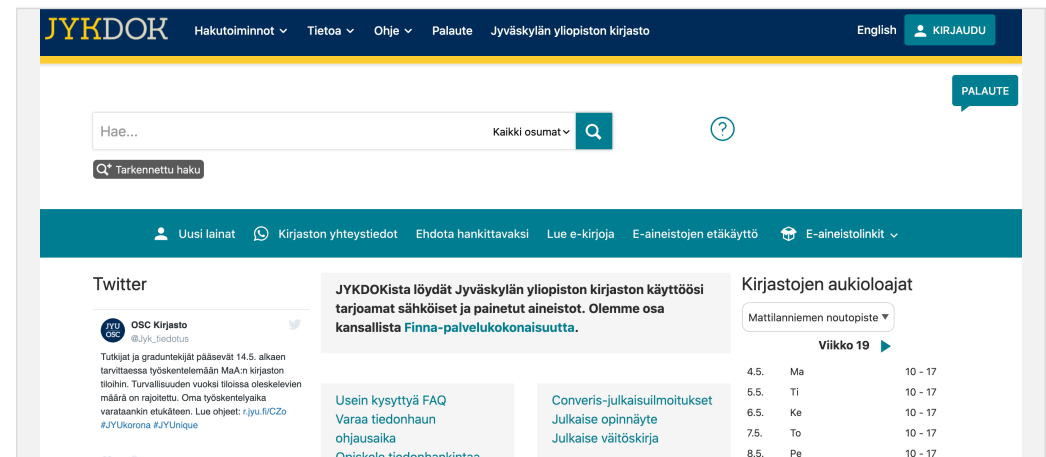
Linkin puuttuminen

Kansainvälisten e-aineistojen haku -linkin puuttuminen hakukentän alta ihmetytti muutamaa käyttäjää, jotka olivat tottuneet sitä käyttämään. He eivät olleet huomanneet hakutulossivun välilehtiä, joten heillä ei ollut mielikuvaa, että haku kohdentuu tavallisessakin hakukentässä kaikkeen sisältöön.

Jos blendaus-näkymään päädytään, pitäisi selkeästi käydä ilmi, että haku kohdentuu kaikkeen sisältöön, artikkelit mukaan lukien.

JYKDOK etusivu

Blendattu näkymä etusivu

A thin, vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom of the main content area.

Hakutulossivut

Hakutulosten relevanssi

Miten relevanssi määräytyy

Muutammat osallistujat miettivät, miten relevanssin pohjalta määritellään hakutulokset.

Hakutulostenäkymässä yksi käyttäjästä pohti seuraavaa: ” Mikähän tässä on taustalla, mä en tiedä miksi tämä Susan Twomly on niin monta kertaa, hän ei ole tieteenalan kaikista relevantein kirjoittaja. Tiedän ton lehden ja tunnen ton editoijan, mutta sitten menee tänne kemian kurssiin, että taas kerran, että millä perusteella nämä on tässä järjestyksessä nämä tulokset.” (Käyttäjä 6)

Turun AMK:n blendattu näkymä: ”Naurattaa tämä hakutulos, se ei kovinkaan hyvin vastaa hakusanoja. Itse asiassa ensimmäisenä on listauksen ainoa maisterivaiheen työ, ja opinnäytteet eivät minua kiinnosta. Just tämmöistä vastaavaa outoutta on aiemminkin esiintynyt.” (Käyttäjä 1)

Käyttäjät tuntuivat kaipaavan lisää tietoa siitä, miten relevanssi määritellään, sillä heillä ei ollut aina luottoa siihen, että relevanteimmat hakutulokset näkyvät sivulla.

The screenshot shows a search interface with the following elements:

- Navigation tabs: Kokoeimat ja e-aineistot, Kotimaiset artikkelit (Arto), Turun seudun muut kirjasot
- Sort options: Näytetään 1 - 20 / 6 610, Järjestä Relevanssi
- Search filters (RAJAA HAKUA):
 - Leinattavissa tai paikalliskäytössä: 0
 - Verkossa saatavilla: 4 466
 - Vertaisarvioitu: 1 954
 - TOIMIALA: [dropdown]
 - SIJAINTI: [dropdown]
 - AINEISTOTYYPPI: [dropdown]
 - Opinnäyte: 3 527
 - Lehti: 2 279
 - Kirja: 436
 - Teksti, muu: 352
 - Kuva: 1
 - TEKLJÄ: [dropdown]
 - KIELI: [dropdown]
 - ALKUTEOKSEN KIELI: [dropdown]
 - TEKSTITYSKIELI: [dropdown]
 - VUOSI: [dropdown]
 - AIHE: [dropdown]
- Search results:
 - Result 1: Identifying the value proposition for a novel sensor-based indoor air quality improvement service (case: VTT). Maisterivaiheen työ. Kirjaston kokoelmat. Dhar, S. (Saurov) 2019. Oulun yliopisto - Jultika. Verkossa saatavilla: jultika.oulu.fi/Record/n...201906052435.
 - Result 2: Hedonic and eudaimonic well-being outcomes from co-creation roles: a study of vulnerable customers. E-artikkeli. Kansainväliset e-aineistot. Sharma, Shikha ; Conduit, Jodie ; Rao Hill, Sally. Julkaisussa Journal of Services Marketing 10 July 2017, Vol.31(4/5), pp.397-411. Purpose This study aims to provide an understanding of how the participation of vulnerable customers in the co-creation of health-care provision influences their individual well-being outcomes. Using self-determination theory, it demonstrates that... LISÄÄ [dropdown]. Verkossa saatavilla: E-artikkeli www.emeraldinsight.com. ABI/INFORM Collection Available from 01/07/1987. Most recent 1 year(s) not available. ABI/INFORM Global Available from 01/07/1987. Most recent 1 year(s) not available. Emerald eJournals Premier Available from 1994.
 - Result 3: Turning Farmers into Business Partners through Value Co-Creation Projects. Insights from the Coffee Supply Chain. E-artikkeli. Kansainväliset e-aineistot. Elena Candelo ; Cecilia Casalegno ; Chiara Civera ; Fabrizio Mosca. Julkaisussa Sustainability 01 March 2018, Vol.10(4), p.1018. This study examines the empowerment of low-power, vulnerable stakeholders of global, complex supply chains as one effective strategy to increase value co-creation and to...

Turun AMK blendattu näkymä

Vihreä ympyrä

Pari käyttäjää ihmetteli, mitä vihreä ympyrä hakutuloksen edessä tarkoittaa? Lisäksi ympyrä *Hae kokoteksti* edessä hankaloittaa kokonaisuuden ymmärtämistä, sillä sen alla on *Verkossa saatavilla*: -otsikon alla lisää linkkejä, joista aineistoon pääsee.

Nasta-ikoni

Ikonin tarkoitus oli monelle käyttäjälle vieras, he eivät tieneet sen tarkoitusta.

Hakutermien korostaminen

Pari käyttäjää kommentoi, että on hyvä sisällysluettelossa korostettu käytetyt hakusanat. Tämä helpottaa hakutulosten silmäilyä.

Turun ammattikorkeakoulu

- Hae kokoteksti

Verkossa saatavilla:

- Linkki verkkoineistoon - Link to online resource
- view full text Linkki verkkoineistoon - Link to online resource

Critical multiculturalism : theory and praxis

E-kirja
May, Stephen, 1962- ; Sleeter, Christine E., 1948-
2010

Sisällysluettelo: "...Book Cover; Title; Copyright; Contents; Introduction: **Critical Multiculturalism: Theory and Praxis**; I **Critical Multiculturalism and Teachers**; 1 **Critical Multiculturalism and Higher Education: Resistance and Possibilities Within Teacher Education**; 2 **Empowering Preservice Teachers, Students, and Families Through Critical Multiculturalism: Interweaving Social Foundations of Education and Community Action Projects**; 3 **Daring to Infuse Ideology into Language-Teacher Education**; 4 **Discursive Positioning and Educational Reform**; 5 **Critical Multicultural Practices in Early Childhood Education...**"

Turun ammattikorkeakoulu

- Ebook Central (Hylly: Ebook Central)
- Ebook Central

Critical Theory and Science Fiction

E-kirja
Freedman, Carl Howard
2000

Sisällysluettelo: "...Cover; **Critical Theory and Science Fiction**; Title; Copyright; Dedication; Contents; Acknowledgments; Preface; 1. ..."

Turun ammattikorkeakoulu

- Ebook Central (Hylly: Ebook Central)
- Ebook Central

Verkossa saatavilla

Otsikko oli käyttäjille tuttu ja ymmärrettävä. Kaikki eivät olleet kuitenkaan varmoja siitä, löytyykö linkin takaa kokoteksti, joka on käytettävissä. Läheskään kaikille ei ollut selvää, että hakutuloksissa listataan vain ne linkit, joihin korkeakoulun kirjastolla on pääsy.

Linkeistä monet käyttäjät sanoivat klikkaavansa yleensä ensimmäistä linkkiä.

E-artikkeli-linkki oli muita linkkejä houkuttelevampi, vaikka oli epäselvää, mitä sillä tarkoitettiin ja mistä se löytyisi: *"Houkuttelevin on toi missä lukee e-artikkeli, että se on hyvin selkeä ja suorasukainen."* (Käyttäjä 8)

Useamman linkin lista oli muutaman käyttäjän mielestä lähinnä hämmentävä. Yksi käyttäjät ajatteli, että artikkeli voi olla luotettavampi tai enemmän siteerattu, jos se löytyy useammasta paikasta.

Hedonic and eudaimonic well-being outcomes from co-creation roles: a study of vulnerable customers ✕
E-artikkeli
Sharma, Shikha ; Conduit, Jodie ; Rao Hill, Sally
Julkaisussa *Journal of Services Marketing* 10 July 2017, Vol.31(4/5), pp.397-411
Purpose This study aims to provide an understanding of how the participation of vulnerable customers in the co-creation of health-care provision influences their individual well-being outcomes. Using self-determination theory, it demonstrates that co-creation at the point of care and at an organisational or system level impacts individual hedonic

LISÄÄ ▾

Verkossa saatavilla

- ➔ E-artikkeli www.emeraldinsight.com
- ➔ ABI/INFORM Collection Available from 01/07/1987. Most recent 1 year(s) not available.
- ➔ ABI/INFORM Global Available from 01/07/1987. Most recent 1 year(s) not available.
- ➔ Emerald eJournals Premier Available from 1994.

Folklore ✕
E-kausijulkaisu
Jyväskylän yliopisto - E-lehdet
Verkossa saatavilla:

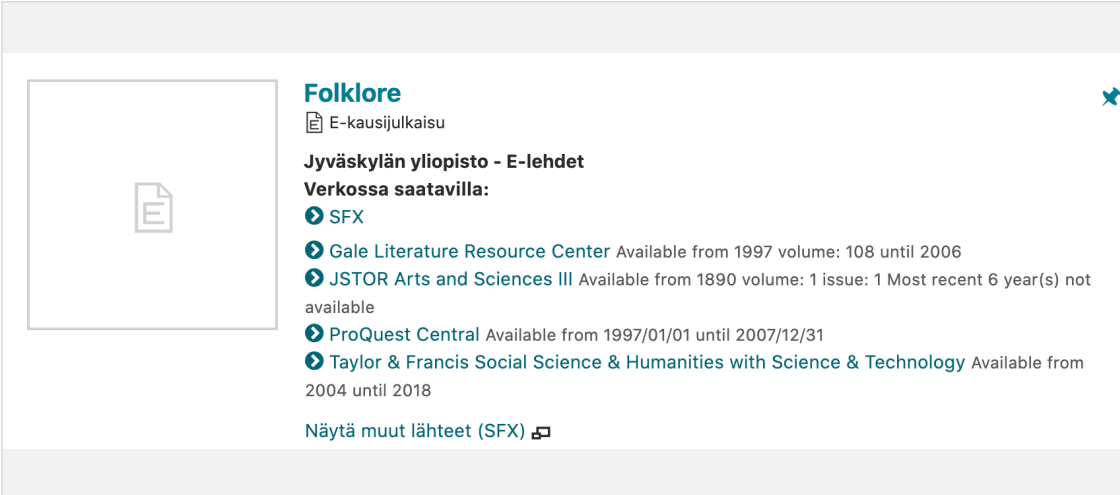
- ➔ SFX
- ➔ Gale Literature Resource Center Available from 1997 volume: 108 until 2006
- ➔ JSTOR Arts and Sciences III Available from 1890 volume: 1 issue: 1 Most recent 6 year(s) not available
- ➔ ProQuest Central Available from 1997/01/01 until 2007/12/31
- ➔ Taylor & Francis Social Science & Humanities with Science & Technology Available from 2004 until 2018

Näytä muut lähteet (SFX) 🗄

SFX

SFX termi ja linkki oli suurimmalle osalle vieras. Samoin SFX-näkymä ei ollut käyttäjille tuttu, ainoastaan muutama ymmärsi, mistä on kysymys. Muutamat kommentoivat, että SFX-näkymä näyttää lähinnä keskeneräiseltä.

Koska sitä ei olla koskaan tarvittu, ei olla myöskään vaivaannuttu miettimään mikä sen tarkoitus on.

Folklore

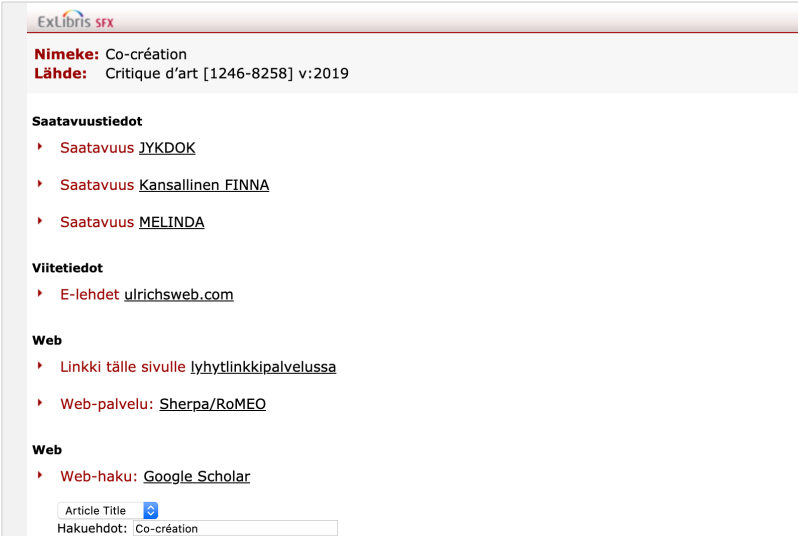
 E-kausijulkaisu

Jyväskylän yliopisto - E-lehdet

Verkossa saatavilla:

- SFX
- Gale Literature Resource Center Available from 1997 volume: 108 until 2006
- JSTOR Arts and Sciences III Available from 1890 volume: 1 issue: 1 Most recent 6 year(s) not available
- ProQuest Central Available from 1997/01/01 until 2007/12/31
- Taylor & Francis Social Science & Humanities with Science & Technology Available from 2004 until 2018

[Näytä muut lähteet \(SFX\)](#)

ExLibris SFX

Nimeke: Co-création
Lähde: Critique d'art [1246-8258] v:2019

Saatavuustiedot

- ▶ Saatavuus [JYKDOK](#)
- ▶ Saatavuus [Kansallinen FINNA](#)
- ▶ Saatavuus [MELINDA](#)

Viitetiedot

- ▶ E-lehdet [ulrichsweb.com](#)

Web

- ▶ Linkki tälle sivulle [lyhytlinkkipalvelussa](#)
- ▶ Web-palvelu: [Sherpa/RoMEO](#)

Web

- ▶ Web-haku: [Google Scholar](#)

Article Title

Hakuehdot: Co-création

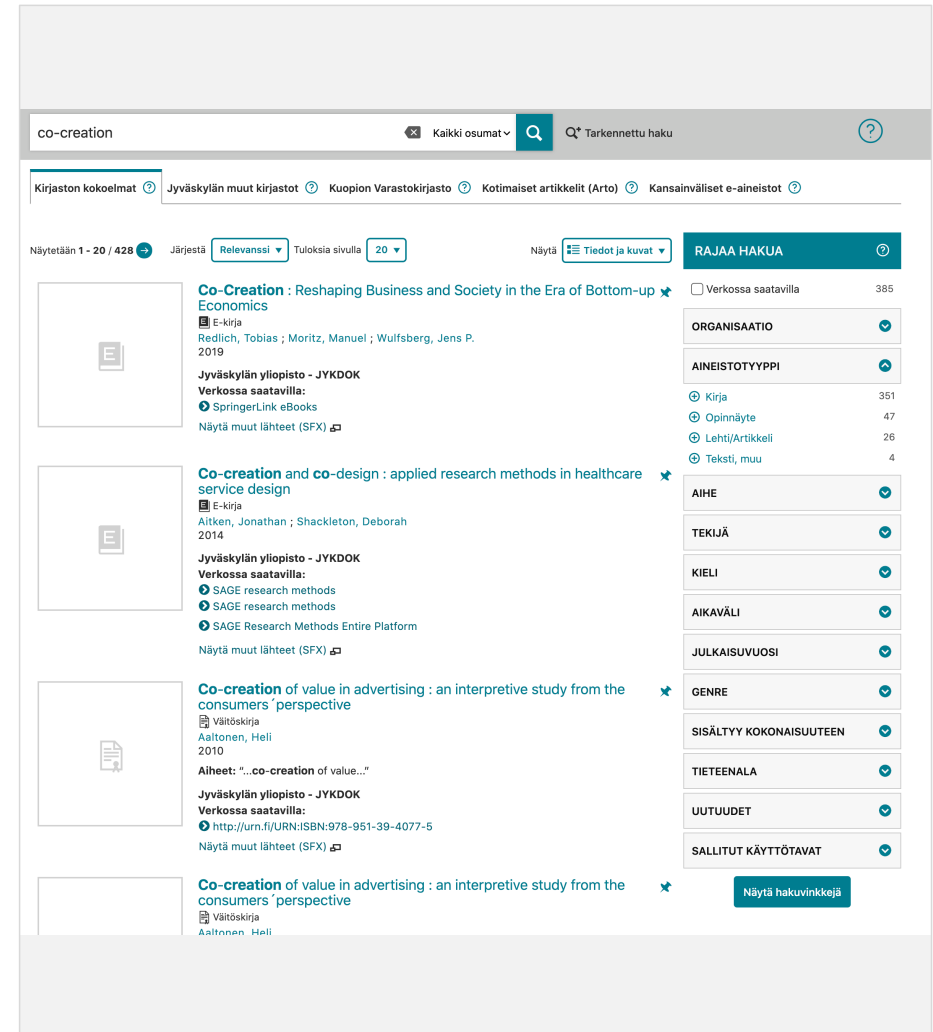
Hakutulostilasto

Laatikot ilman kuvia

Useampi käyttäjä kommentoi, että tyhjät laatikot tekstien edessä olivat häiritseviä, eivätkä antaneet lisäinformaatiota. Pari käyttäjää esimerkiksi sanoi, että sivu näyttää siltä, ettei se olisi latautunut kokonaan.

”Ei anna mitään lisäarvoa, miksi tällaiset? Kun muutenkin sivu on aina täynnä kaikkea.” (Käyttäjä 1)

Harkitaan pelkän ikonin sisältävien laatikoiden poistamista ja kuvien esittämistä pienempinä.

Välilehtimalli vai blendaus

Välilehtimallin haasteita

Tieteellisten artikkeleiden löytyminen

Monet käyttäjät eivät olleet huomanneet välilehtiä vaikka olivat käyttäneet korkeakoulun hakua aktiivisesti jo pidemmän aikaa. Testissäkin useat käyttäjät ihmettelivät, mikseivät löytäneet ollenkaan artikkeleita, vaikka nimenomaan etsivät tieteellisiä artikkeleita.

Yksi käyttäjä oli nolona, että ei ole osannut käyttää hakua oikein. Samalla paljastui, että kyseessä on laaja ongelma: *"Mä en tiennyt tämmöisestä, vähän hävettää. Mä olen elänyt ihan tynnyrissä. Monet opiskelukaverit on tuskailut, kun opettaja on antanut tehtäväksi jonkun artikkelin ja sitten sitä löydy mistään!"* (Käyttäjä 3)

Kokoelma-termi

Kokoelman käsite ei ollut kaikille selkeä. Jotkut käyttäjät olettivat kirjaston kokoelmaan kuuluvan myös kaikki sähköiset aineistot ja artikkelit.

The screenshot shows the FINNA search interface. The search term 'critical theory' is entered in the search bar. The results are filtered by 'Kirjaston kokoelmat' (Library collections), specifically 'Kotimaiset artikkelit (Arto)', 'Ulkomaiset artikkelit', and 'Turun seudun muut kirjastot'. The search results show 1 - 20 / 3 445 items. The first result is 'Ricoeur's Critical Theory' by David M. Kaplan, published in 2003. The interface includes filters for 'Relevanssi' (Relevance) and 'Tuloksia sivulla' (Results per page) set to 20. There are also filters for 'RAJAA HAKUA' (Filter search) and 'AJANKAUPPA' (Time period).

Turun AMK

The screenshot shows the JYKDOK search interface. The search term 'critical theory' is entered in the search bar. The results are filtered by 'Kirjaston kokoelmat' (Library collections), specifically 'Jyväskylän muut kirjastot', 'Kuopion Varastokirjasto', 'Kotimaiset artikkelit (Arto)', and 'Kansainväliset e-aineistot'. The search results show 1 - 20 / 5 015 items. The first result is 'Critical theory' by David Couzens Hoy and Thomas McCarthy, published in 1996. The interface includes filters for 'Relevanssi' (Relevance) and 'Tuloksia sivulla' (Results per page) set to 20. There are also filters for 'RAJAA HAKUA' (Filter search) and 'AJANKAUPPA' (Time period).

Nykyinen vs. blendattu

Kymmenestä käyttäjästä 7 piti blendattua ratkaisua parempana tapana esittää hakutulokset kuin nykyistä välilehtiratkaisua.

Koska suurella osalla käyttäjistä oli suuria vaikeuksia löytää artikkelit välilehteä vaihtamalla, he luonnollisesti pitivät blendattua ratkaisua parempana. Monet korostivat, että itse aineisto on tärkeintä, ei sen formaatti tai mistä kokoelmasta tai tietokannasta se löytyy.

Kannattaa kuitenkin varmistaa, että on tarvittaessa helppoa rajata hakutuloksia monipuolisesti ja myös aineistokohtaisesti. Tämä on luonnollista toteuttaa oikean palstan *Rajaa hakua* -elementissä.

Blendatusta ratkaisusta enemmän pitävien perusteluita

”Sinänsä hassua, että pitää hakea eri kokoelmista, tämä on enemmän organisaatiolähtöinen; että on kirjaston omat ja sitten nämä muut. Ensin koko tarjotin ja sitten voi rajata. Kun miettii, että mitä tarvitsen, niin mulle ei ole väliä, että missä se artikkeli on.” (Käyttäjä 6)

”Tykkään tästä blendatusta, koska voin käyttäjänä rajata aineistotyyppin. Näkisin että on tutumpi myöskin muustakin kirjastokäytöstä, että haku rajataan eikä tarvitse välilehdillä tehdä sitä rajausta. Lähtökohtaisesti katson mitä on olemassa ja sitten rajaan.” (Käyttäjä 10)

”E-aineistot on ensisijaisia. Kiva että kokoelmat on samassa, ei ole haudattu eri välilehdille. Opiskelijatkin oppivat käyttämään oikeita kirjoja [eikä vain e-aineistoja].” (Käyttäjä 2)

”Tämä on ideaali, ei aina tarvii käydä klikkaamassa. Lukee selkeästi kummasta on. Tämä on tosi täydellinen, erottuu hyvin mikä liittyy mihinkin.” (Käyttäjä 9)

”Tietty tämä on parempi, kun en vanhasta ikinä löytänyt niitä artikkeleita. Luulin aina, että kirjaston kokoelmien alle kuuluu myös artikkelit. Jotenkin loogista, että ensin on paljon kamaa ja sitä rajataan pienemmäksi.” (Käyttäjä 3)

”Kyllä mä lähtisin, että on samassa. Musta on parempi on, että ympätty yhteen. Löytyy paremmalla relevanssilla. Oleellisinta on ,että on mun käytettävissä, ei niinkään se, missä kokoelmassa se on.” (Käyttäjä 5)

”Blendaus on paljon parempi. Kansainväliset e-aineistot kuulostaa vähän virallisemmalta kuin Wikipedia, mutta koska opiskelijat lähinnä vain googlailee niin kiva että Wikipedia näkyy heille.” (Käyttäjä 7)

Nykyinen vs. blendattu

Nykyisestä versiosta enemmän pitävien perusteluita:

”On parempi, että ne ovat erillään, kun välilehtisysteemiin on tottunut. Aloitteleville opiskelijoille voisi olla myös kirjasto- ja e-aineistot yhdessä.”
(Käyttäjä 4)

”Jos kaikki olisi saman välilehden alle, voisi olla hankalampi hahmottaa mitä etsii, hyvä että ovat selkeästi erillään. Tietenkin kun tuossa on tuo aineistotyyppi, voi sen perusteella lähteä jaottelemaan ja rajaamaan hakua, mutta koen silti paremmaksi, että ovat erillisinä.” (Käyttäjä 8)

”Blendaus on mun käyttötarkoituksiin parempi. Kätevää että kaikki on samassa, ei tarvitse erikseen alkaa etsiä. Toisaalta rajauksesta pitää taas paljon klikutella, kun tulee niin paljon näitä opinnäytetöitä. Taitaa sittenkin olla selkeämpää, että artikkelit on erikseen, hakutuloksia ei tule ihan niin paljon.”
(Käyttäjä 1)

Välilehti etusivulla

Ensivaikutelma

Monet käyttäjät pitivät ratkaisusta; välilehdet ovat selkeästi esillä ja käyttäjä voi helposti valita haluamansa välilehden. Tämä ratkaisu miellytti varsinkin käyttäjiä, jotka eivät olleet huomanneet välilehtiä hakutulossivulla.

Useat kommentoivat, että välilehtien järjestys ei ole optimaalinen. *Ulkomaiset artikkelit/Kansainväliset e-aineistot* pitäisi olla heti *Kirjaston kokoelmat* -välilehden jälkeen.

Ratkaisun keskeinen ongelmana on kuitenkin se, että se tukee vahvasti mielikuvaa, että tässä valitaan mihin haku kohdentuu. Yksi käyttäjä ehdottikin, että pitäisi olla mahdollisuus valita useampi välilehti samanaikaisesti, jotta pystyisi helposti hakemaan useammasta lähteestä. Suuri osa käyttäjistä ei siis ymmärtänyt, että haku kohdentuu aina kaikkiin lähteisiin ja hakutulossivulla voi hyödyntää samaista välilehtijaottelua.

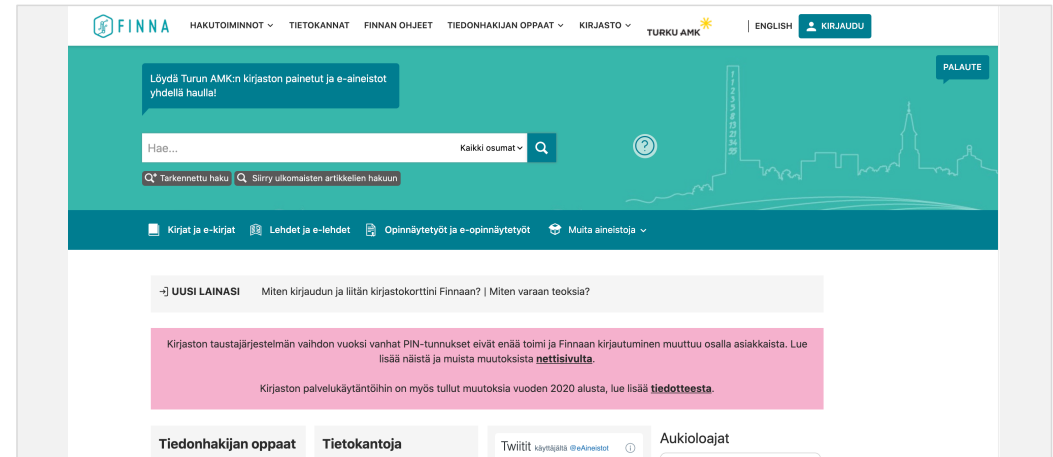
Viikko 16		
13.4.	Ma	Kiinni
14.4.	Ti	10 - 17

Turun AMK:n kirjaston etusivulla vaakaelementtien määrä korostui vielä entisestään puhekuvaselitteen takia. Yläosan valikko todella pienelle huomioarvolle ja hyvin mahdollista, että käyttäjä ei huomaa sitä ollenkaan.

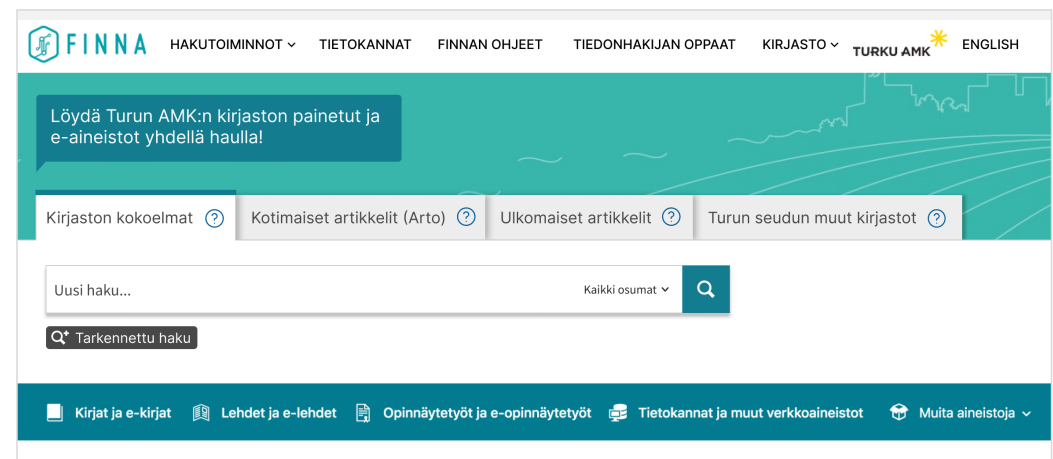
Käyttäjät pitivät välilehtien otsikoita yksiselitteisinä, eivätkä kaivanneet tähän puhekuvala tai muutakaan selitettä.

”Totta kai painetut ja e-aineistot löytyvät yhtä aikaa. Se on nykyaikaa, ei sitä tarvitse erikseen kertoa.” (Käyttäjä 1)

Jos ratkaisuun päädytään, luovutaan puhekuvaselitteestä.

Turun AMK

Vaihtoehtoinen näkymä

Vaihtoehtoiset välilehdet

Vaihtoehdosta 1, joka oli nykyisen ratkaisun mukainen, piti enemmän vain pari käyttäjää. Perusteluna oli lähinnä tuttuus.

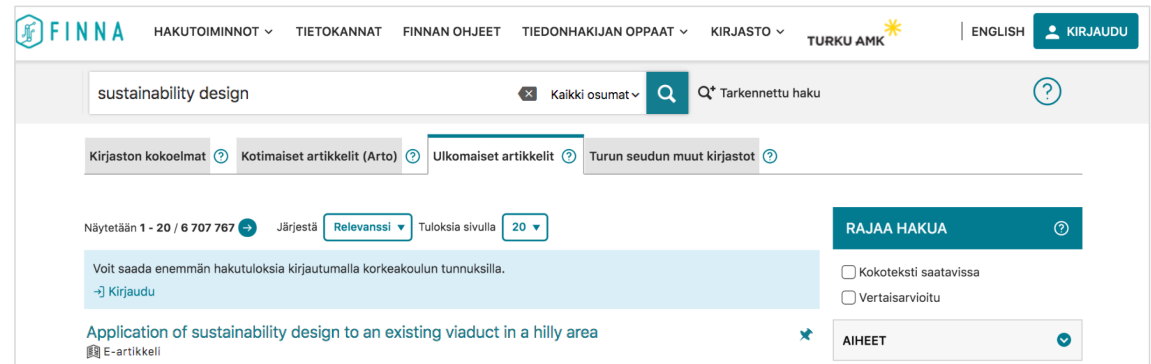
Muut pitivät vaihtoehtoa 2 parempana. Perusteluina oli parempi ulkoasu sekä se, että välilehdet erottuvat paremmin kuin vaihtoehdossa yksi. Se on myös johdonmukainen etusivun ratkaisun kanssa.

”Selkeämpi kun samanlainen kuin etusivulla. Fontti on selkeämpi.”

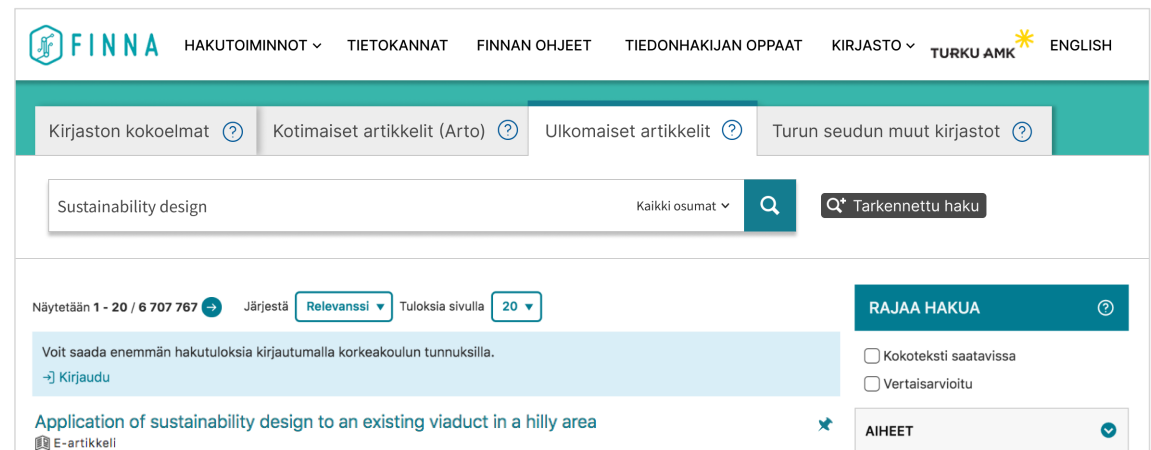
”Hakukenttä on paremmassa kohdassa suhteessa välilehtiin, huomaa paremmin, että hakutulokset liittyvät tiettyyn välilehteen.”

”Tämä on modernimpi ja erottuu paremmin.”

”Nämä löytyvät selvästi paremmin, minullekin likinäköisenä toimii.”

Vaihtoehto 1

Vaihtoehto 2

A large, dark, semi-transparent graphic of a hand holding a pen is positioned diagonally across the center of the slide. The hand is pointing towards the bottom right, and the pen is held in a writing position. The background is a dark, textured grey with faint, repeating patterns of a hand holding a pen.

Haun rajaaminen

Yleistä

Pari käyttäjää kommentoi, että oikean palstan *Rajaa hakua* -elementti on niin näkyvä, että se vie kaiken huomion. Käyttäjälle muodostuu skeema, että kaikki rajaaminen tapahtuu tämän elementin kautta. Siksi käyttäjät eivät enää kiinnitä huomiota hakutulostauksen yläpuolella olevaan välilehtiin. Monelta käyttäjältä jää tämä kokonaan huomioimatta ja he tarkastelevat ainoastaan kirjaston kokoelmia.

Monella käyttäjälle tuntui luontevalta käyttää googlemaisesta hakustrategiaa, jossa haetaan ensin hyvin laajasti ja vain tarvittaessa rajataan hakutuloksia. Yksi käyttäjä kertoi, että vaikka hänelle on opetettu tarkennetun haun käyttöä, hän ei sitä juurikaan käytä; se ei tunnu oikealta.

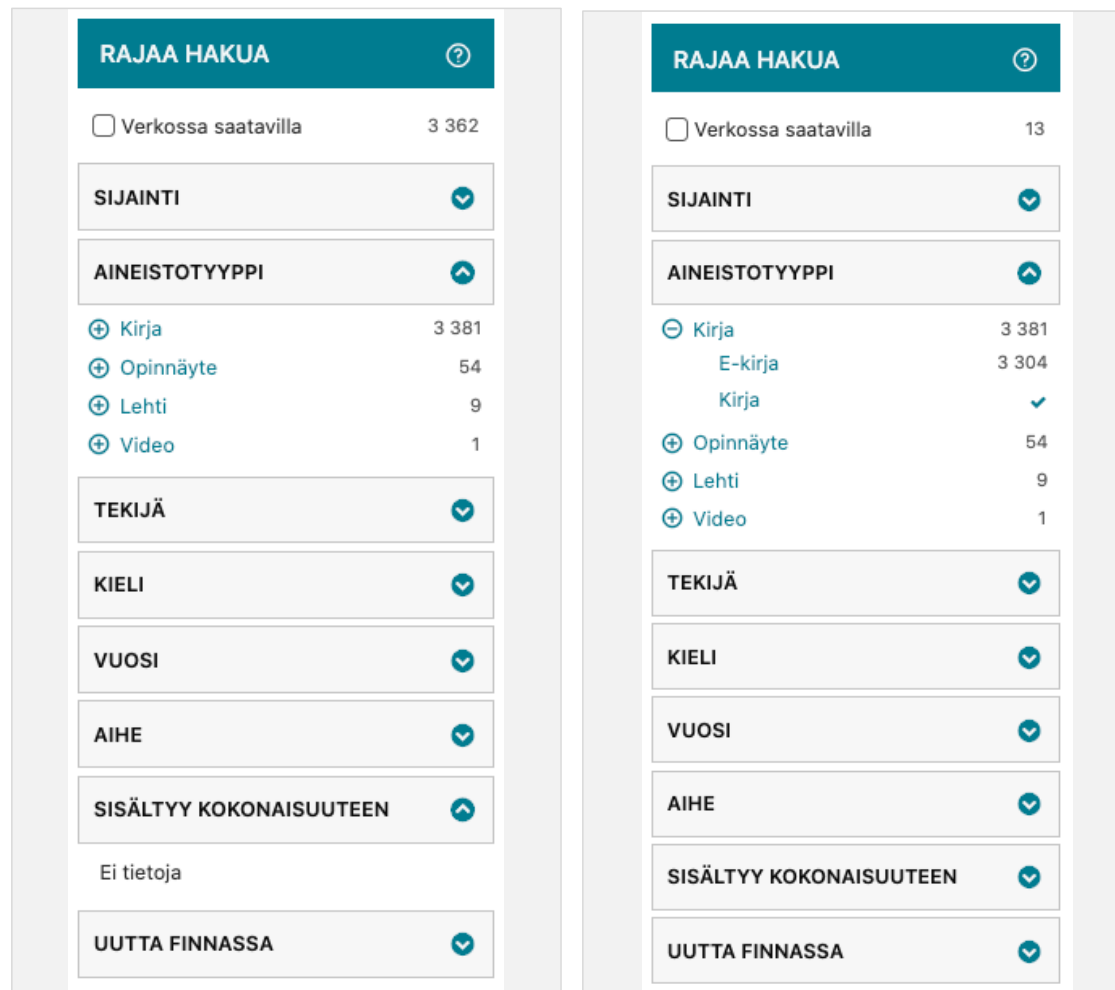
The screenshot shows the Eficode search interface. At the top, there is a search bar with the query 'co-creation' and a search button. Below the search bar, there are tabs for 'Kirjaston kokoelmat', 'Kotimaiset artikkelit (Arto)', 'Ulkomaiset artikkelit', and 'Turun seudun muut kirjastot'. The search results are displayed in a list format, with the first three results visible. Each result includes a title, author information, and a link to the full text. The sidebar on the right contains a 'RAJAA HAKUA' section with various filters, including 'Verkossa saatavilla', 'SIJAINTI', 'AINEISTOTYYPPI', 'TEKIJÄ', 'KIELI', 'VUOSI', 'AIHE', 'SISÄLTYY KOKONAISUUTEEN', and 'UUTTA FINNASSA'. The 'AINEISTOTYYPPI' filter is currently selected, showing a list of document types and their counts.

AINEISTOTYYPPI	Count
Kirja	230
Opinnäyte	43
Teksti, muu	7
Video	1

Rajaamisen kanssa oli monella vaikeuksia, sillä he eivät ymmärtäneet, että siinä on kaksi toiminnallisuutta: +-ikoni aukaisee alavalikon ja termi valitsee rajauksen. Monet käyttäjät luulivat + ja - ikonien liittyvän valittuihin rajauksiin.

Rajausvaihtoehdot

Sisältyy kokonaisuuteen -rajaus oli monelle epäselvä, mitä se tarkoittaa. Tällä sivulla siinä ei myöskään ollut vaihtoehtoja.

RAJAA HAKUA ⓘ

Verkossa saatavilla 3 362

SIJAINTI ▼

AINEISTOTYYPPI ▲

- ⊕ Kirja 3 381
- ⊕ Opinnäyte 54
- ⊕ Lehti 9
- ⊕ Video 1

TEKIJÄ ▼

KIELI ▼

VUOSI ▼

AIHE ▼

SISÄLTYY KOKONAIKUUTEEN ▲

Ei tietoja

UUTTA FINNASSA ▼

RAJAA HAKUA ⓘ

Verkossa saatavilla 13

SIJAINTI ▼

AINEISTOTYYPPI ▲

- ⊖ Kirja 3 381
 - E-kirja 3 304
 - Kirja ✓
- ⊕ Opinnäyte 54
- ⊕ Lehti 9
- ⊕ Video 1

TEKIJÄ ▼

KIELI ▼

VUOSI ▼

AIHE ▼

SISÄLTYY KOKONAIKUUTEEN ▼

UUTTA FINNASSA ▼

Turun AMK:n kirjasto, kirjaston kokoelmat

Turun AMK:n kirjaston palvelussa rajaamisvalikot ovat eri järjestyksessä *Kirjaston kokoelmat* ja *Ulkomaiset artikkelit* -välilehdillä. Rajaamiselementti ei ole muutenkaan yhdenmukainen.

Kirjaston kokoelmat

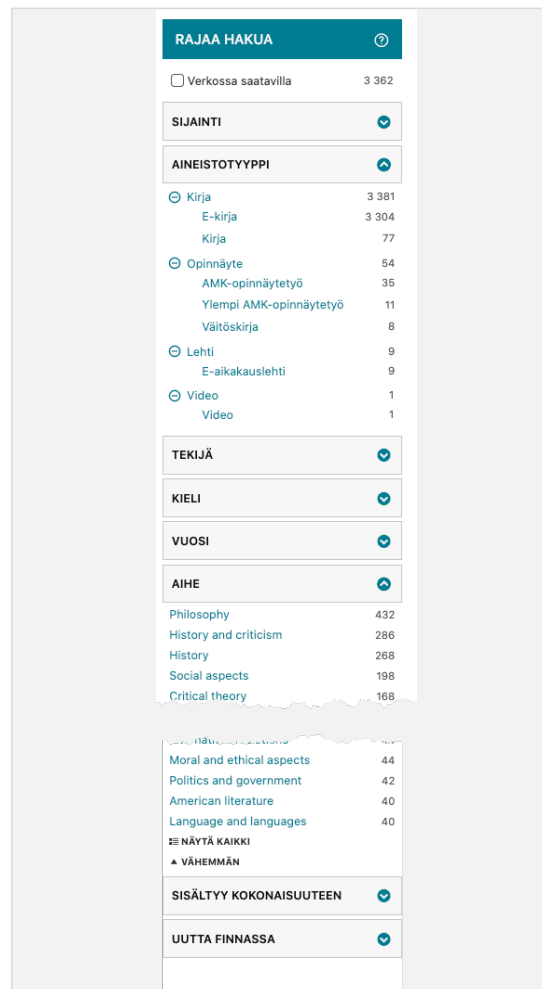
- Aineistotyyppi: käytetään alatasoa, jonka käyttämisessä monella oli vaikeuksia.
- Aiheet: listauksen lopussa on *Näytä kaikki* -vaihtoehto, jonka avulla listauksen saa kätevästi aakkosjärjestykseen.

Ulkomaiset artikkelit

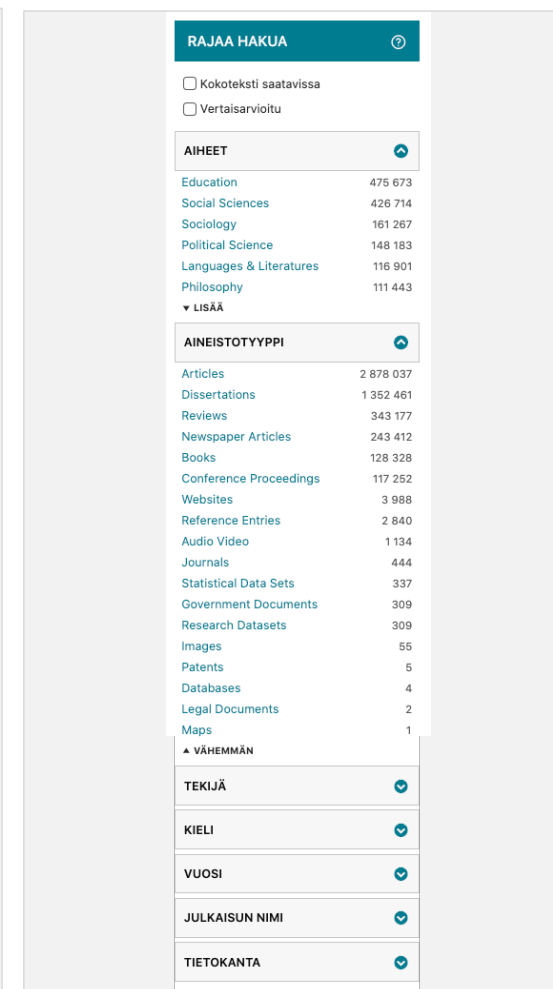
- Aineistotyyppi: kaikki valinnat ovat heti näkyvissä. Useat käyttäjät kommentoivat, että tämä on selkeä ja tärkeä rajauskriteeri.
- Aiheet: esitetään vain lukumäärän mukaisessa järjestyksessä.

Yhdenmukaistetaan rajaamiselementti mahdollisuuksien mukaan kaikissa näkymissä.

Kannattaa hyödyntää hyväksi todettuja ratkaisuja.

Kirjaston kokoelma

Ulkomaiset artikkelit

Blendatun näkymän rajauskriteerit

Lainattavissa tai paikalliskäytössä ei ollut kaikille käyttäjille selvä, mitä tarkoittaa. *Verkossa saatavilla* ja *Vertausarvioitu* olivat lähes kaikille tuttuja.

Pitäisikö blendatussa näkymässä *Rajaa haku* -elementissä olla mahdollista rajata hakutuloksia myös Kirjaston kokoelman ja artikkeleiden osalta?

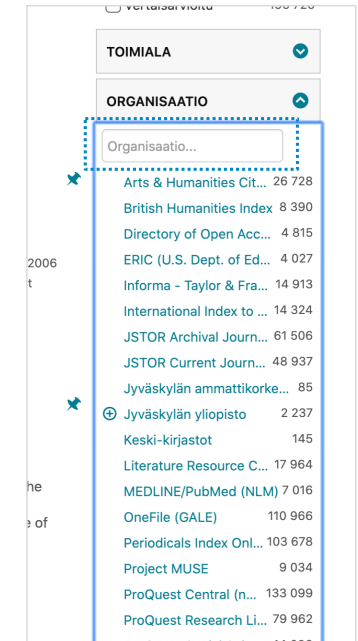
Hakukriteereistä eniten kysymyksiä aiheuttivat toimiala ja sijainti. Hakukriteerien tarpeellisuuteen ja järjestykseen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota.

Muutama käyttäjä toivoi, että olisi mahdollisuus poissulkea hakukriteereistä yksittäisen aineistotyyppin, esimerkiksi opinnäytteet.

Jykdokin blendatussa näkymässä (Oikean puoleinen kuva) on haku mahdollisuus Organisaatiossa. Tämän tyylistä mahdollisuutta useat käyttäjät kaipaivat niissä kohdin, kun listaukset olivat pitkiä.

Turun AMK, blendattu näkymä

JYKDOK, blendattu näkymä

A thin, vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom of the main content area.

Muuta

Kirjautuminen

Lähtökohtaisesti kaikille käyttäjille ei ollut selvää, että hakutuloksissa näytetään vain ne aineistot/e-artikkelit, joihin koulu on hankkinut lukuoikeudet. Mutta yksittäistä *Verkossa saatavilla* olevaa linkkiä klikatessa, järjestelmä pyytää kirjautumaan; kirjautumissivusta käyttäjät tiesivät, että kirjaututtuaan heillä on ko. aineisto käytettävissään.

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Login to EBL- Ebook Library

Username

Password

Don't Remember Login

Login

[› Data privacy information of the service](#)

[› Forgot your password?](#)

[› Need Help?](#)

[› Information about login service](#)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Login to ezproxy.jyu.fi

Username

Password

Login

helpdesk@jyu.fi

Kokoteksti saatavilla, Vertaisarvioitu, Open access

Suurin osa piti hyvänä ratkaisuna, että *Kokoteksti saatavilla*, *Vertaisarvioitu* ja *Open access* on merkitty selkeästi artikkelin yhteyteen. Ikoneita pidettiin selkeinä. Termit olivat käyttäjille tuttuja, ainoastaan *vertaisarviointi* ei ollut parille käyttäjälle entuudestaan tuttu.

"Tässä on kivasti ilmaistu tämä että on vertaisarvioitua ja kokoteksti saatavilla, ne on hyvännäköiset tässä." (Käyttäjä 8)

Pari käyttäjää kuitenkin ihmetteli, miksi *Open access* -ikoni on selvästi muita huomioarvoisemmalla värillä, vaikka se on kirjautuneelle kirjastonkäyttäjälle vähintään tärkein tieto. Ylipäätään *Open access* -ikoni korostui listauksessa varsin voimakkaasti.

"Kun katsoo kokonaisuutta, huomaa miten oma silmä kiinnittyy nimenomaan symboleihin. Luen niitä jo ennen kuin katon mikä otsikko on." (Käyttäjä 10)

Näytetään 1 - 20 / 5 026 961 → Järjestä **Relevanssi** Tuloksia sivulla **20** ▼

Voit saada enemmän hakutuloksia kirjautumalla korkeakoulun tunnuksilla.
→] Kirjaudu

Critical design as approach to next thinking
E-artikkeli
Jakobson, Liene
Julkaisussa *The Design Journal: Design for Next: Proceedings of the 12th European Academy of Design* Sapienza University of Rome, 12-14 April 2017, edited by Loredana Di Lucchio, Lorenzo Imbesi, Paul Atki
978-1-138-09023-1 28 July 2017, Vol.20, pp.S4253-S4262
Critical design offers opportunities to benefit considerably the future design thinking. This practice is based that are meaningful for the whole design discipline if adopted as an integral part of design process. There are valuable aspects identified and discussed in this paper, that are underestimated or even omitted as quality

LISÄÄ ▼
KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU OPEN ACCESS
Verkossa saatavilla
E-artikkeli www.tandfonline.com
Unpaywall

Näytä muut lähteet (SFX)

Critical Design Practice: Theoretical Perspectives and Methods of Engagement
E-artikkeli
Malpass, Matt
Julkaisussa *The Design Journal* 03 May 2016, Vol.19(3), pp.473-489
As interest in critical and speculative design grows in academic and cultural contexts, this paper outlines the perspectives and methods used in critical design practice. The paper introduces these perspectives through discussion on Para-functionality, Post-optimal design and the Aesthetics of Use as concepts developed to e

LISÄÄ ▼
KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU
Verkossa saatavilla
E-artikkeli www.tandfonline.com
Näytä muut lähteet (SFX)

The Aesthetics of The Artificial - Critical Design's Lost Dominion
E-artikkeli

Open access / Unpaywall

Open access -ikoni Unpaywall:in perässä aiheutti monelle hämmennystä. Unpaywall ei ollut monellekaan tuttu palvelu.

”Tässä on nyt tämä e-artikkeli, aikaisemmin logiikan mukaan, ajattelen, että on saatavilla yliopiston tunnuksilla. Mutta mitä punainen lukko Unpaywall:in kohdalla tarkoittaa? Onko se, että on maksumuurin takana vai ei? Tulkitsisin sen, että se on maksumuurin takana, kun se on punainen” (Käyttäjä 4)

Suurimmalle osalle Open access oli kuitenkin selkeä.

”Että on kaikkien saatavilla ja ei ole lukkojen takana. Tykkään että on oranssi symboli, tuo vähän värimaailmaa. Menisin varmaan tähän Publicly Available Content Database, aika hyvin englanniksi sanottu, mikä paikka on. Ja tässä on myös tämä symboli, vaikuttaa asiallisimmalta.” (Käyttäjä 10)

”Ja tuo sama lukko. Mä uskoisin sen tarkoittavan sitä, että näitten linkkien kautta tämä aukeaa, niin että se on käytännössä kenen tahansa saatavilla. Jos siinä on pari sellaista, missä logo on ja pari missä ei ole, niin lähtisin niiden perään.”

Harkitaan Open access -ikonille neutraalimpaa väriä.

 KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU OPEN ACCESS

Verkossa saatavilla

 E-artikkeli www.tandfonline.com

 Unpaywall

 KOKOTEKSTI SAATAVILLA VERTAISARVIOITU OPEN ACCESS

Verkossa saatavilla

 E-artikkeli search.proquest.com

 Publicly Available Content Database Available from 01/03/2009.

 DOAJ Directory of Open Access Journals Available from 2009.

A vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom of the main content area.

Yhteenveto

Yhteenveto

Moni käyttäjä ei ollut koskaan käytössään huomannut välilehtiratkaisua ja heiltä oli kokonaan jäänyt kansainväliset e-aineistot hyödyntämättä. Blendatussa ratkaisussa, jossa kirjaston kokoelmat ja kansainväliset e-aineistot ovat yhdistetty, tätä ongelmaa ei ole. Suurin osa käyttäjistä piti sitä parempana ratkaisuna. Monelle ei ole merkitystä, sillä mistä kokoelmasta tai kannasta hakutulokset tulevat; tärkeintä heille on, että he löytävät helposti relevanttia aineistoa. Suurin osa käyttäjistä piti blendattua ratkaisua parempana.

Blendattu ratkaisu saattaa kuitenkin sisältää ongelmia. Varsinkin edistyneemmät käyttäjät saattavat käyttää palvelua niin, että etsivät toisessa tilanteessa vain kirjoja tai e-kirjoja ja toisessa tilanteessa pelkästään tieteellisiä artikkeleita. Muutos blendattuun versioon saattaa olla heille häiritsevää.

Kumpi ratkaisu on lopulta parempi määräytyy pitkälti sen mukaan, mikä on palvelun pääkohderyhmä ja miten helposti aineiston rajaaminen tapahtuu.

- Nykyisessä ratkaisussa pitäisi hakutulostauksen yläosa suunnitella uudelleen, jotta eri aineistot (välilehdet) sekä valitut rajauskriteerit erottuisivat paremmin.
- Blendatussa ratkaisussa pitäisi varmistua siitä, että eri aineistot on helposti eroteltavissa toisistaan. Rajaamisen pitäisi olla selkeästi toimiva ja valittujen rajauskriteerien pitäisi erottua paremmin.

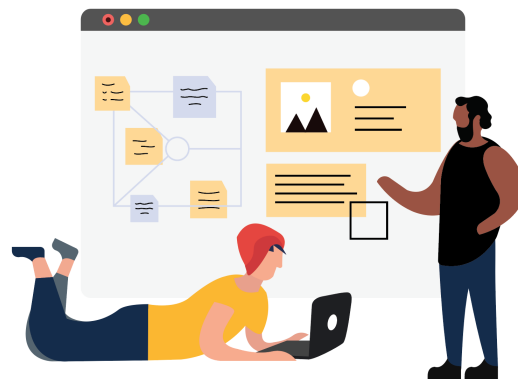
Välilehti etusivulla -ratkaisua monet käyttäjät pitivät myös hyvänä. Sen etu

on oikeastaan vain se, että eri aineistojen välilehti- ratkaisu tuodaan käyttäjille esille. Koska aineistovälilehti valitaan jo ennen hakuja, käyttäjille voi tulla mielikuva siitä, että haku tehdään vain valittuun aineistoon. He eivät hakutulossivulla välttämättä huomaa, että haku on tehty myös muihin aineistoihin. Tämä mahdollinen väärinkäsitys tekee haun käytöstä helposti sekavaa. Välilehtiratkaisu (tai vastaava) kannattaakin tuoda käyttäjien tietoon vasta hakutulossivulla.

Jatkotoimenpiteet

Visuaalisen suunnittelun keinoin parantaa välilehtiratkaisun (tai vastaava) näkyvyyttä hakutulossivulla.

Lisäksi hakutulosten rajaamisessa oli paljon epä johdonmukaisuutta ja epäselvyyttä. Rajaamisen toimivuuteen kannattaa kiinnittää erityistä huomioita ja ottaa hyvät ratkaisut kaikkialla johdonmukaisesti käyttöön.

Kirjoittaja

Mikael Sainio

Senior UX Specialist

050 522 2265

mikael.sainio@eficode.com

Lisätietoja

Raino Vastamäki

Research Director

050 309 6169

raino.vastamaki@eficode.com

Tykkää meistä

A vertical yellow line is positioned on the left side of the slide, extending from the top to the bottom of the main content area.

Liitteet

Käytettävyystestissä tuotteen kohderyhmää edustavat ihmiset käyttävät yksi kerrallaan tuotetta ja suorittavat sillä etukäteen valittuja tyyppisiä tehtäviä.

- Testiin osallistuu yleensä 5–10 käyttäjää, jotka on valittu edustamaan tuotteen kohderyhmää kattavasti.
- Testi suoritetaan joko Eficoden tai asiakkaan tiloissa tai todellisessa käyttöympäristössä.
- Testi voidaan suorittaa joko toimivalle tuotteelle tai sen eritasoisille prototyypeille aina paperiprototyypistä alkaen.
- Käyttäjien toimintaa seurataan, ja siitä tunnistetaan tuotteen käytön ongelmakohdat ja käyttökokemusta heikentävät piirteet.
- Testien jälkeen tulokset analysoidaan ja analyysin pohjalta suunnitellaan parannuksia tuotteen käyttöliittymään.

Eficode on designin ja teknologian toimittaja, jonka visiona on rakentaa tulevaisuuden ohjelmistokehitysmalleja. Missiomme on saattaa asiakkaamme seuraavalle portaalle jatkuvasti kehittyvien asiantuntijoidemme avulla, toteuttaa maailman parhaita ratkaisuja ja tehdä tuotekehityksestä taas innostavaa!

300+
Ammattilaista

Käytettävyys-
tutkimusta
2001
alkaen

28M€
Liikevaihto

350
projektia
vuodessa

Asiakas-
tyytyväisyys
97%

Suomi
Ruotsi
Norja
Tanska
Saksa
Hollanti

A dark, grayscale image showing a hand holding a pen, poised to write on a document. A white, rounded hexagonal label is placed over the document, containing the text 'eficode'. The background is dark and textured, suggesting a document or a surface being written on.

eficode